

«Dette er ikke et angrep, men en antiterroraksjon!»

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 26.02.2022

Det russiske medietilsynet krever at russiske medier ikke bruker ordet «angrep» eller «invasjon», men «antiterroraksjon» om invasjonen i Ukraina. Det forteller mye om handlingsrommet i det russiske samfunnet. Og om virkelighetsbilder og legitimeringsspill.

Det går mot en trist tid i Europa.

Russlands invasjon av Ukraina fører til at Europa nå vil bli et ganske annerledes sted i flere tiår framover. Vi settes alle tilbake – materielt og kulturelt. Og Putin får det neppe som han vil. Det som fortsatt var av samarbeid mellom «broderfolkene» i Russland og Ukraina, er nå gått i grava for overskuelig framtid. Kanskje kommer det opp et nytt «jerneteppe» langs Russlands grenser.

Putin og hans kjernetropper har nok forregnet seg. Om det hadde vært realpolitisk mulig, ville han sikkert også forsøkt å gjenerobre de baltiske statene og få kontroll over det slaviske Balkan – i pakt med den gamle ideen om et samlet slavisk folk, *pan-slavismen*. På veien kunne han få ryddet opp i den uoffisielle røverstaten Transnistria, som ligger inne i Moldova, og ble sittende med store mengder våpen og radioaktivt materiale da Sovjetstaten falt sammen.

Jeg har ingen beundring til overs for hvordan Russland er blitt etter at oligarkene fikk overta. Heller ikke for hvordan det var under Sovjet, og jeg har bodd en stund i Romania i en tid da alle vegger hadde ører og alle muligheter var blokkert om ikke du hadde partiboka i orden. Men det var i det minste en stabil situasjon der Øst og Vest visste hvor de hadde hverandre, og hadde fått til en stabil balanse, og en rød, direkte telefonlinje for å hindre at en storkrig brøt ut ved uhell.

Det som nå plager meg mest når jeg følger med på prøvelsene som folk i Ukraina gjennomgår, er Vestens bidrag til at så mye gikk galt. Mange har dokumentert hvordan Sovjetstaten og de omkringliggende regimene falt sammen, utløst ikke bare av indre utilstrekkeligheter, men også av vestlige grep, hvordan deres økonomier mistet all beskyttelse over natta og ble erstattet med privatisering, konkurransemarked og åpne grenser på en, to, tre – en hestekur som blant annet skapte oligarkene, av-industrialisering og fattigdom, og hvordan vestlig bankvesen og skatteparadis-lovgivning ga dem fritt leide til å gjemme bort kapitalen bak lag på lag med firma og anonyme eierskap, slik at de nye sanksjonene neppe får stor effekt. (Erik Reinerts «How rich countries got rich – and why poor countries stay poor», 2007, skildrer hestekuren. Oliver Bulloughs «Pengeland - hvordan finanseliten og de superrike stjeler fra folket og truer demokratiet», 2019, skildrer systemet i Vest som oligarkene benytter.)

Vi har også sett hvordan de frigjorte randstatene i Baltikum og sørover søkte seg vestover for å beskytte seg mot den russiske bjørnen, som de nå endelig var fri etter tidvis terror, direkte utsulting og kolonialisering, og mislykkede sosiale eksperimenter. Ikke vanskelig å forstå, gitt historien de har vært igjennom. Men samtidig har randstatenes flukt vestover og inn mot NATOs favn drevet Russland inn i et hjørne - med NATOs radarer og rakettbatterier stadig tettere inn på sin egen

dørstokk, trass i forsikringer om at det ikke skulle skje. Som gammel imperiestat ble det en fullstendig utålelig situasjon.

Jeg ser at flere eksperter tolker det slik at Putin nå ble drevet til krig ikke bare av forsøk på å gjenvinne tapt land, men like mye – ja, kanskje først og fremst? – i et slags desperat forsøk på å tvinge fram den buffersonen Russland hadde i Sovjettida – og før det under Katharina den store, som han er en stor beundrer av. Den store russiske bjørnen trenger en slik sone for ikke å få panikkangst, og har gang på gang tatt opp at Europa trenger en nyordning som skaper stabilitet og forutsigelighet, ikke en situasjon der NATO kommer stadig nærmere. Det skulle vi ha klart å få til.

I stedet for f.eks. å garantere for en avmilitarisert buffersone gjennom Europa, har NATO valgt å invitere inn flere av Russlands gamle vasallstater under sin paraply, samt utstede en slags B-medlemsskap gjennom samarbeidsavtaler – helt i pakt med USAs gamle «containment»- eller innringingspolitikk – til det nå ble for mye og Russland svarte med handlinger som kan tolkes som utslag av panikkangst – altså ikke bare, eller kanskje til og med slett ikke, ekspansjonsiver.

Europas politikere har sviktet – både i Vest og i Øst. Man skulle funnet andre måter å stabilisere Europa på etter den gamle ordens sammenbrudd. Ingen land i Vest – aller minst USA – ville akseptert en tilsvarende ekspansjon av et russisk krigsmaskineri inn på dørstokken. Sist det skjedde, i 1962, het det Cuba-krisen, og vi var alle redde for atomkrig.

Å legge all skyld på Russland og Putin nå, i en ordkrig vi ikke har hørt maken til, syns jeg smaker av avsporing og skinnhellighet. Og først og fremst: det fører ikke fram til noe annet enn mer krig.

I flere tiår etter 2. verdenskrig drev halv-nazistiske nasjonalister geriljakrig mot Sovjetstaten fra polske og ukrainske deler av Karpatene. Særlig i Vest-Ukraina har deres bevegelse markert seg etter at Ukraina ble fritt, og deres propagandaskrifter, glattskaller, svulstige nasjonalsymboler og stiliserte kors, slik jeg har sett dem stå i sine uniformer rundt sine propagandaboder i sentrum av Lviv, er ikke noe hyggelig syn.

Dette kan Putin lett spille på for å legitimere sin invasjon som en «antiterroraksjon». Men i Ukraina har i tiårene som har gått, og det har vokst fram en nasjonalfølelse som nå kommer til å gi russerne en umulig oppgave: å holde på en enorm stat med en befolkning som ikke gir okkupanten legitimitet. Det går ikke i lengden. Skal vi oppleve et slags sentraleuropeisk Afghanistan?

Einar Flydal, den 26. februar 2022

PS. Siden min kjepphest er helse- og miljøvirkningene fra mikrobølger: Det er bare å innse at mikrobølget radio utgjør en kjerneteknologi på begge sider i denne konflikten. Uten den ville de militære operasjonene ikke vært mulige - ikke på noen av sidene. Det er også Internett og mobilkommunikasjon som frigjøringssteknologi som gjør motstanden mot den russiske overmakten mulig og via satellitter ser vi krigen «live». Det illustrerer hvor vanskelig det er å få til en omlegging der vi tar inn over oss de mer langsiktige ødeleggende helse- og miljøkonsekvensene av denne teknologien ... Og likevel er det nødvendig.